

Innspill til ny avtale mellom Klima- og miljødepartementet og Enova om forvaltningen av midler fra Klima- og energifondet 2025 - 2028.

Norsk Industri viser til invitasjon til å gi innspill til ny styringsavtale med Enova om forvaltning av midler fra Klima- og energifondet. Vi takker for muligheter til å gi innspill til ny styringsavtale.

Enova er et svært viktig virkemiddel for reduksjon av klimagassutslipp fra industrien. Styringsavtalen må tilpasses industriens arbeidsmåte med kontinuerlige og langsiktige forbedringer. Prosjekter som realiserer utslippskutt eller energisparing ved bruk av tilgjengelig teknologi må være støtteberettiget.

Vi mener at den nye styringsavtalen for 2025-2028 gir Enova i oppdrag å støtte opp om tiltak som:

- 1) reduserer klimagassutslipp,
- 2) bidrar til energieffektivisering og mer effektiv utnyttelse av energisystemet
- 3) bidrar til grønn omstilling, f.eks. gjennom mer effektiv ressursutnyttelse og økt resirkulering.

Norsk Industri er opptatt av at midlene fra klima- og energifondet brukes mest mulig effektivt. Vi anbefaler derfor at støtte som hovedregel prioriteres til prosjekter med høyest klima- eller energieffekt per støttekrone. Vårt innspill innebærer at Enova i neste avtaleperiode skal støtte opp om tiltak som også tar i bruk eksisterende teknologi. Investeringer i tilgjengelig teknologi vil raskt kunne gi store klima- og energieffekter. Dette er avgjørende for at Norge skal kunne nå de klima- og energimålene som vi har forpliktet oss til.

Skal Norge nå målet om omstilling til et lavutslippssamfunn må imidlertid også Enova kunne gi støtte til teknologiprojekter, der kostnaden for utslippsreduksjoner er høyere. Det foregår betydelig teknologiutvikling i industrien og mange industrielle satsninger vil ha et tidsperspektiv utover 2030. Langsiktighet i støtte til innovasjon og teknologiutvikling er derfor avgjørende for at vi ikke skal minste momentum i omstillingen til et lavutslippssamfunn i 2050. Enova har gode ordninger for å støtte opp om slik innovasjon og teknologiutvikling i dag. Disse ordningene må videreføres og videreutvikles.

Både store og små teknologiprojekter, som bringer Norge i retning av et lavutslippssamfunn i 2050, bør kunne få økonomisk risikoavlastning gjennom Enova.

Norsk Industri anbefaler at ny styringsavtale inneholder tallfestede styringsmål for reduksjoner i klimagassutslipp og energibruk. Begrunnelsen for dette er at det er kort tid til klima- og energimålene som er vedtatt for 2030 skal nås. Det gir derfor mening å konkretisere forventningene til Enovas bidrag.

Iht. dagens styringsavtale er ett av Enovas delmål å bidra til reduserte ikke-kvotepliktige utslipp frem mot 2030. Norsk Industri mener at den nye styringsavtalen ikke bør skille mellom utslippsreduksjoner i kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor. Mange gode utslippsreducerende tiltak i industrien vil ikke bli gjennomført, fordi tiltakene ikke er bedriftsøkonomisk lønnsomme uten risikoavlastning. Kvoteprisene alene er ikke tilstrekkelig til å utløse alle investeringer. Det trengs også støtte fra Enova som virker parallelt med kvoteprisen, der disse to virkemidlene til sammen vil være utløsende for en investering.

Økt produksjon av fornybar energi og energieffektivisering er nødvendig for å realisere raske kutt i klimagassutslipp og for å sikre kraft til industriell vekst og elektrifisering i alle deler av samfunnet. Det er i dag et stort potensial for energieffektivisering på tvers av sektorer. Enova har omfattende erfaring med risikoavlastning til energiprojekter, både i industri og bygg. Dagens energisituasjon, der vi beveger oss mot et kraftunderskudd, tilsier at energieffektivisering er et område som bør styrkes i den

nye styringsavtalen. For å utløse potensialet for energisparing er det avgjørende at Enova kan gi støtte til energieffektivisering i industriproduksjon, ved hjelp av moden teknologi som ikke er bedriftsøkonomisk lønnsom, uten å forskjellsbehandle kvotepliktige og ikke-kvotepliktige bedrifter.

Norsk Industri mener også at det bør vurderes å etablere en teknologinøytral og rettighetsbasert støtteordning for energisparing, der bedrifter kan få en gitt kronesats i tilskudd pr kWh spart energibruk. Dette vil gi et kraftfullt insentiv til helhetlig tilnærming til energieffektivisering. Tilsvarende kan det vurderes rettighetsbaserte ordninger for reduksjoner i klimagassutslipp, der støtte utbetales som tilskudd per redusert CO₂-ekvivalent. Slike rettighetsbaserte ordninger gir god forutsigbarhet, og gir bedrifter grunnlag for å vurdere støttebeløp, samt EU-ETS kvotepris, i evt. investeringsbeslutninger.

Klimagassutslipp fra transport utgjør en stor andel av de nasjonale utslippene. Norsk Industri erfarer at Enova i dag har velfungerende ordninger for å realisere utslippsreduksjoner fra både maritim og landbasert transport. Vi mener at Enovas ordninger innen transport bør videreføres og videreutvikles.

Norsk Industri opplever at Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Siva over tid har styrket innsatsen innen sirkulær økonomi. Samtidig mangler det gode næringsrettede virkemidler for sirkulær økonomi i investerings-/markedsintroduksjonsfasen. Dette taler for at Enova må kunne gi risikoavlastning til prosjekter som bidrar til avfallsreduksjon, samt økt ressursutnyttelse av avfall og biprodukter. For denne type prosjekter er det ikke gitt at utslippsreduksjoner kommer i Norge. Det må derfor legges til grunn et globalt perspektiv, der miljøforbedringer kan realiseres i verdikjeden for lavutslippsprodukter.

I det følgende finnes våre konkrete innspill til formål og delmål i en ny styringsavtale med Enova:

Forslag til formål i styringsavtalen med Enova for 2025-2028

Enova og Klima- og energifondets formål bør være å bidra til å nå Norges klimagassforpliktelser på en kostnadseffektiv måte og å støtte opp om grønn omstilling i tråd med Norges nasjonale miljømål.

Forslag til nye delmål i styringsavtalen

Klima:

- Realisere reduksjon av X millioner tonn klimagassutslipp i kvotepliktig sektor
- Realisere reduksjon av X millioner tonn klimagassutslipp i ikke-kvotepliktig sektor

Energi

- Realisere X TWh energisparing i industri
- Realisere X TWh energisparing/bygningsintegriert produksjon av fornybar energi i yrkesbygg
- Realisere X TWh energisparing/bygningsintegriert produksjon av fornybar energi i boligbygg

Delmålene innen klima og energi skal nås gjennom en kostnadseffektiv bruk av midlene fra Klima- og energifondet. Dette betyr at støtte bør prioriteres til prosjekter med høyest måleffekt per støttekrone.

Grønn omstilling

- Legge til rette for sirkulær økonomi gjennom økt ressursutnyttelse av avfall og industrielle biprodukter, samt utvikling av produkter med lave klimagassutslipp over produktenes levetid.
- Bidra til teknologiutvikling og innovasjon som bidrar til reduksjon av klimagassutslipp eller fremstilling av lavutslippsmaterialer eller - produkter frem mot lavutslippsamfunnet i 2050.